

Патоказ во темата Климатски промени

Климатските промени се јавија како едно од најважните прашања со кои се соочува глобалната заедница во 21 век. Основната причина за климатските промени е зголемената концентрација на емисии на стакленички гасови (GHG) што е последица од засилените човекови активности, како што се, меѓу другото: согорување на фосилни горива, дефорестација и зголемени емисии на метан. Како одговор на тие растечки влијанија, меѓународната заедница ја договори Рамковната конвенција на Обединетите Нации за климатски

промени (UNFCCC), која беше потпишана на Самитот во Рио, во јуни 1992 година и стапи на сила во март 1994 г. За да се зајакнат целите на Конвенцијата, во 1997 година беше усвоен Протоколот од Кјото, кој ги повикува земјите од Анексот I, Страни (т.е. индустријализираните земји) на законско обврзувачки граници на емисии на стакленички гасови. Протоколот од Кјото стапи на сила и стана законски обврзувачки на 18 февруари 2005 година, откако потребниот број Страни го потпишаа договорот.

Податоци за Република Македонија

- Република Македонија е потписник на Конвенцијата на ОН за климатските промени (UNFCCC) од 4 декември 1997г. и Страна кон Конвенцијата од 28 април 1998г. (Службен весник на РМ 61/07).
- Република Македонија е потписник на Протоколот од Кјото од јули 2004г;
- Министерството за животна средина и просторно планирање е Национално тело за контакт кон Конвенцијата (UNFCCC), односно клучно владино тело одговорно за креирање на политиката во однос на климатските промени (“Службен весник на РМ” бр. 61/97);
- За подобра координација и вклучување на препораките во секторските политики како советодавно тело формиран е Националниот Комитет за климатски промени кој брои околу 30-тина претставници на сите релевантни чинители во државата (“Службен весник на РМ бр.) 44/00, 79/03 и 4/04);
- Климатските промени се еден од четирите најглавни приоритети на ЕУ, која пред себе ја има поставено улогата на предводник на меѓународните преговори за постигнување политички договор за преземање акции за намалување на и адаптирање кон климатските промени;
- Република Македонија, како Страна која не припаѓа на Анекс 1 од UNFCCC нема обврски да ги намали своите емисии на стакленички гасови за одреден процент во однос на одредена базна година
- Но, сите земји кои ја ратификувале, одобриле или пристапиле кон Конвенцијата, вклучувајќи ја и Р. Македонија, имаат општа обврска за

Денови на акции за климата 11-22 ноември 2013

изработка на национални извештаи кои содржат поглавија усвоени од страна на ООН. Поглавјата опфаќаат: инвентар на емисиите на стакленички гасови по извори и понори, сценарија за климатските промени, преглед на најчувствителните сектори кон климатските промени, мерките за нивна адаптација, акции за развивање и трансфер на технологии, истражување, образование, јавна свест и др.;

- Министерството за животна средина и просторно планирање следејќи ги насоките и побарувањата на Владата на РМ, со поддршка на Програмата за развој на ОН, а во координација со сите релевантни чинители (министерства, институции, научната јавност, стопанственици, граѓански асоцијации и др.) го изработува Третиот национален извештај за климатски промени. Финализирање на документот се очекува до крајот на декември 2013г.;

- Третиот национален извештај за климатски промени е значаен документ кој ги поставува основите за успешна адаптација и ублажување на ефектите на климатските промени во државата и претставува основа за создавање на добро информирани и мудри политики, како и за планирање на националната позиција во процесот на меѓународните и европските преговори.

Обезбедува информации за:

- Емисиите на стакленички гасови;
- Очекуваните промени на климата во државата;
- Влијанието на климатските промени на различни региони и сектори;
- Можности за адаптација;

- Проекции за намалување на емисиите на стакленичките гасови;
- Истражување, развој и можности за размена на технологии;
- Алатки за планирање на адаптацијата (софтвери, методологии, индикатори и сл).

- Инвентар на стакленички гасови е база на податоци на пресметани директни и индиректни стакленички гасови (стакленички гасови) емитираат или отстранета од атмосферата во текот на еден период на време. Шест директни гасови се земени во предвид, т.е., CO₂, CH₄, N₂O, PFCs, HFCs и SF₆, и четири индиректните гасови, односно, CO, NO_x, NMVOC и SO₂;

- Клучните извори се оние категории кои собрани заедно емитираат 95% од вкупните емисии на стакленички гасови во инвентарот. Петте најголеми извори на емисии на стакленички гасови во државата се: емисии на јаглен диоксид од енергетските постројки, емисии на јаглен диоксид од мобилни извори на емисии вклучувајќи го патниот сообраќај, директни и индиректни емисии на азотен оксид од управување со земјоделските почви, емисии на метан од одлагање цврст комунален отпад на депониите и емисии од ентеричната ферментација на добитокот;

- Третиот Национален план има стратешка димензија и е основа за добар меѓусекторски развој, преку вклучување на климатските промени, нивното влијание и можностите за адаптација во секторските политики, и

Денови на акции за климата 11-22 ноември 2013

е основа за идни добро обмислени интервенции на Владата;

- Степенот на јавната свест за климатските промени и за улогата на секој поединец, институција, медиум или општо речено на широката јавност е важна алатка во справувањето со климатските промени;
- Пристапот и толкувањето на климатските промени ја дава основата на сите активности - Климатските промени на значат единствено црни сценарија на уништување. Климатските промени се резултат на човековите дејствија и бараат

прилагодување на локално, национално и глобално ниво;

- Исто така, со интервенции во секторите кои влијаат на емисиите и атакленичките гасови, истите можат да се намалат (енергетика, земјоделство, отпад).
- Климатските промени можат да бидат можност и движечка сила за напредок - постигнување на подобар квалитет на живот со воведување на нови подобри технологии со кои ќе се емитуваат помалки стакленички гасови и ќе се обезбеди почиста животна средина.

МЖСПП	www.moepp.gov.mk
УНДП	www.undp.org.mk
Трет национален извештај	www.klimatskipromeni.mk
УНФЦЦЦ	www.unfccc.int
ЕУ сите за климатски промени	http://europa.eu/pol/clim/index_en.htm

*Листа на кратенки

CO₂, CH₄, N₂O, HFCs, PFCs и SF₆, CO, NO_x, SO_x и NMVOCs- јаглерод диоксид, метан, диазооксид, флуорирани јаглеводороди, пefлуорирани јаглеводороди, јаглерод моноксид, азотни оксиди, сулфурни оксиди, неметански испарливи органски јаглеводороди

GEF, Global Environmental Facility - Глобален фонд за животна средина

UNFCCC, United Nations Framework Convention on Climate Change - Рамковна конвенција на Обединетите нации за климатски промени

UNCBD, United Nations Convention on Biological Diversity - Конвенција на ОН за биолошка разновидност

UNCCD United Nations Convention to Combat Desertification - Конвенција на ОН за деградација на земјиштето и опустинување

UNDP, United Nations Development Programme - Програма за развој на Обединетите нации

UNIDO, United Nations Industrial Development Organization Организација на ОН за индустриски развој

GHG, Greenhouse Gases - Стакленички гасови

IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change - Меѓувладин панел за климатски промени